Gemeente
Haarlem

Uitvoeringsprogramma 2020 VTH Omgevingsrecht

6 januari 2020
VTH

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave

1. Samenvatting **4**

1.0 Waarom dit uitvoeringsprogramma? 4

1.1 Wat staat er in dit uitvoeringsprogramma? 4

1.2 Speerpunten 2020 5

2. VTH Uitvoeringsprogramma 2020 **6**

2.1 Inleiding 6

2.2 Taken en geldende regelgeving 6

2.3 Uitgangspunten in de werkwijze van de gemeente. 7

2.4 Beleidscyclus 7

2.5 Veranderingen in, aanpassing aan wet- en regelgeving 8

2.6 Kwaliteitscriteria 8

2.7 Ambities op het gebied van het werkveld VTH in 2020 9

2.8 Kwalitatieve doelen 9

2.9 Risicoanalyse 10

2.10 Inspelen op actuele vraagstukken 10

2.11 Handhavingsstrategie 11

2.12 Vormen van toezicht en handhaving 11

3. Organisatie **14**

3.1 Ontwikkelingen VTH afdelingsbreed 14

3.2 Ontwikkelingen team Vergunningen 15

3.3 Ontwikkelingen Team Procedures en Projecten 16

3.4 Ontwikkelingen team Toezicht en Handhaving 17

3.5 Ontwikkelingen team Advies en Ondersteuning 18

4. Speerpunten in 2020 19

4.1 Prioriteitstelling in de werkzaamheden 19

4.2 Speerpunten 2020 (deels nieuw, deels voortzetting 2019) 19

4.2.1 Woon- en adresfraude, project Lelie 19

4.2.2 Illegale bewoning in de Waarderpolder 20

4.2.3 Handhaving horecabestemming 20

4.2.4 Funderingsherstel 21

4.2.5 AirBnB 21

4.2.6 Handhaving op huisvestingsverordening 21

4.2.7 Aanloop naar Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen. 22

4.2.8 Aanloop naar de Omgevingswet 22

4.2.9 Inspectiesignaal brandveiligheid gevels. 22

4.2.10 Inspectiesignaal roestvast staal zwembaden (vervolg) 22

4.2.11 Inspectiesignaal breedplaatvloeren (vervolg) 23

4.2.12 Plaatsing huisvuilcontainers 23

4.2.13 Aanpassingen in digitaal systeem parkeren 23

4.2.14 Aanpassing bomenverordening, meer vergunningaanvragen 24

5. Uitvoering 2020 in cijfers prognose in risicoanalyse. 25

6. Samenwerking 26

6.1 Verbonden partijen 26

6.2 De Omgevingsdienst IJmond (ODIJ) 26

6.3 Veiligheidsregio Kennemerland, Brandweer 27

6.4 Veiligheidsregio Kennemerland, GGD 27

1. Samenvatting

1.0 Waarom dit uitvoeringsprogramma?

Dit uitvoeringsprogramma is de jaarlijkse uitwerking van het VTH- (Vergunningen, Toezicht en Handhaving) beleid, zoals dat op hoofdlijnen is vastgelegd in het *Beleidsprogramma VTH 2019 e.v.* Het *beleidsprogramma* wordt normaliter voor een periode van vier jaar vastgesteld. De verwachte inwerkingtreding van de Omgevingswet in 2021, en de gelijktijdige inwerkingtreding van de Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen kan eventueel aanleiding zijn om eerder dan in 2023 met een nieuw *beleidsprogramma* te komen. In het *Beleidsprogramma VTH 2019 e.v*. zijn de volgende hoofdthema's opgenomen:

- Veiligheid;
- Behoud historische waarden en erfgoed;
- Duurzaamheid;
- Gezondheid;
- Voorkomen van ondermijning.

Het hier voorliggende Uitvoeringsprogramma VTH Omgevingsrecht 2020 is voor het college een instrument om de werkzaamheden en de speerpunten daarbinnen voor het jaar 2020 vast te stellen en tegelijk aan te geven welke capaciteit en financiële middelen daarvoor nodig zijn.

Met de vaststelling van dit uitvoeringsprogramma, in combinatie met de bijgevoegde risico-inventarisatie en de evaluatie over het voorafgaande jaar 2019, wordt artikel 7.2 van het Besluit omgevingsrecht (Bor) nageleefd.

Naast het voldoen aan deze wettelijke verplichting geeft dit uitvoeringsprogramma ook voor onszelf als gemeente inzicht en structuur voor de uitvoering van onze eigen VTH taken.

Ten slotte is het uitvoeringsprogramma van belang voor de provincie in het kader van het Interbestuurlijk Toezicht. Hierbij wordt getoetst of het gemeentelijk VTH beleid voldoet aan de wettelijke kwaliteitseisen en of dit ook voldoende inzichtelijk is gemaakt.

1.1 Wat staat er in dit uitvoeringsprogramma?

Met dit uitvoeringsprogramma VTH Omgevingsrecht 2020 wordt inzicht gegeven in de werkzaamheden en de prioritering daarbinnen in 2020 op het gebied van VTH (bebouwde omgeving).

Bij dit uitvoeringsprogramma 2020 is apart de evaluatie van het uitvoeringsprogramma voor 2019 gevoegd. Op basis van onder andere die evaluatie en recente beleidsontwikkelingen zijn de speerpunten voor 2020 opnieuw beoordeeld en gekozen. Deze speerpunten passen binnen de in het Beleidsprogramma 2019 e.v. eerder benoemde hoofdthema's.

1.2 Speerpunten 2020

Onderstaande speerpunten voor 2020 zijn gedeeltelijk een voortzetting van die uit het uitvoeringsprogramma van 2019 en zij komen deels voort uit de bevindingen uit de evaluatie VTH 2019. De lijst is verder aangevuld met actuele onderwerpen (b.v.: vanuit het Rijk aangewezen thematische werkzaamheden op het gebied van VTH).
Het gaat om:

- Woon- en adresfraude, project Lelie
- Illegale bewoning in de Waarderpolder
- Handhaving horecabestemming
- Funderingsherstel
- AirBnB
- Handhaving op huisvestingsverordening
- Aanloop naar Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen
- Aanloop naar de Omgevingswet
- Inspectiesignaal brandveiligheid gevels
- Inspectiesignaal breedplaatvloeren (vervolg)
- Inspectiesignaal roestvast staal zwembaden (vervolg)
- Plaatsing huisvuilcontainers
- Aanpassingen in digitaal systeem parkeren
- Aanpassing bomenverordening, meer vergunningaanvragen

2. VTH Uitvoeringsprogramma 2020

2.1 Inleiding

Met het vaststellen van de Verordening VTH in 2017 en het daaruit voortvloeiende, thans vigerende Beleidsprogramma 2019 e.v. heeft Haarlem de kaders gesteld voor het bevorderen, beoordelen en borgen van de kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht.

In het hier voorliggende actieprogramma is vastgelegd welke vergunnings-, toezichts- en handhavingstaken in 2020 worden uitgevoerd en welke capaciteit wordt ingezet om de gewenste resultaten te bereiken.
Dit document gaat over de activiteiten in 2020 op het gebied van de fysieke leefomgeving. Dat zijn dus die VTH taken die voortvloeien uit wet- en regelgeving op het gebied van milieu, bouwen, ruimtelijke ordening, openbare orde, brandveiligheid, de Drank- en Horecawet, delen van de APV, de Huisvestingsverordening, parkeren en kinderopvang. Niet al deze taken voert de gemeente (geheel) zelf uit. Het regionale informatie en expertisecentrum (RIEC) is een belangrijke partner bij de inspanningen om fraude en ondermijning, die raken aan onze beleidsterreinen, te bestrijden. De Omgevingsdienst IJmond (ODIJ) en de Veiligheidsregio Kennemerland (VRK) verrichten taken op het gebied van respectievelijk milieu & brandveiligheid en kinderopvang. De resultaten van hun werkzaamheden (in opdracht van de gemeente) zijn uiteraard van invloed op de gewenste resultaten in de leefomgeving van de gemeente waar dit uitvoeringsprogramma over gaat, maar ze worden apart aan de raad ter vaststelling of kennisgeving toegezonden.

De taken op het gebied van 'veiligheid en handhaving in de openbare ruimte' vallen buiten het onderwerp van dit actieprogramma. Deze werkzaamheden worden jaarlijks opgenomen in een apart Actieprogramma Integrale Veiligheid en Handhaving. Uiteraard wordt voor beide programma´s door het college afgestemd voor zover er overlap is op onderwerpen.

De verantwoording van de resultaten op het werkveld VTH over het afgelopen jaar zijn terug te vinden in het bij deze nota gevoegde Evaluatieverslag Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving 2019.

2.2 Taken en geldende regelgeving[1]

De vergunningverlening, het toezicht en de beginselplicht tot handhaving is voor de gemeenten vastgelegd in een aantal wetten en regels. Daarbij moet worden voldaan aan door het Rijk vastgestelde minimale kwaliteitscriteria.
De gemeenten hebben de vrijheid om bij de uitvoering van hun taken zelf een prioritering aan te brengen. De wetten en regels waarop het VTH beleid is gebaseerd, zijn onder andere de:

- Wet milieubeheer en algemene regels: algemene milieuregels voor bedrijven en regels op het gebied van afvalstoffen;
- Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo);

[1] *De doelen uit deze paragraaf zijn gebaseerd op het Beleidsprogramma 2019 e.v.*

- Wet Natuurbescherming;
- Woningwet en het Bouwbesluit;
- bijzondere wetten, zoals de Huisvestingswet, de Drank- en Horecawet en de Wet op de Kansspelen;
- Verordeningen, waaronder de Algemene plaatselijke verordening (hierna: APV en de Verordening Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (hierna: Verordening VTH), de huisvestingsverordening en de parkeerverordening).

2.3 Uitgangspunten in de werkwijze van de gemeente.

Wij hanteren in onze werkwijze de volgende uitgangspunten:
- Gelijke gevallen worden gelijk behandeld;
- De eigen verantwoordelijkheid van burgers, bedrijven en instellingen staat voorop;
- Het toezicht en de handhaving vinden in redelijkheid, dat wil zeggen proportioneel, plaats;
- Er is een goede informatie-uitwisseling en samenwerking met in- en externe partners;
- Er wordt in begrijpelijke taal en eenduidig naar de burgers gecommuniceerd;
- Bij de inzet van middelen wordt rekening gehouden met de grootste risico's. Bescherming van de volksgezondheid en de veiligheid staan voorop;
- Overtredingen die niet beëindigd worden, worden met bestuurlijke middelen aangepakt;
- Indien een bestuursrechtelijke procedure wordt gestart, moet deze ook worden afgemaakt (dit draagt bij aan de bestuurlijke geloofwaardigheid);
- Vergunningen worden tijdig verleend;
- Ketenaanpak en integrale aanpak zijn vereist;
- Het algemeen belang versus privaat belang wordt zorgvuldig afgewogen in ieder proces;
- Kennis en kunde van de medewerkers zijn op adequaat niveau.

2.4 Beleidscyclus

Door middel van de zogenoemde “Big 8” feedbackcyclus monitoren we permanent of we de goede dingen doen en of we die dingen ook goed doen. Dit zowel op de korte als op de lange termijn. Jaarlijks houden we zo zicht op het proces, evalueren we de voortgang en stellen zo nodig de processen bij (afgeronde, aangepaste of nieuwe processen). Ook krijgen we zo in beeld of onze inspanningen daadwerkelijk bijdragen aan het behalen van onze gestelde doelen.
Binnen het continu leren en verbeteren, toepassen van de ISO-systematiek en de ‘BIG 8’-systematiek zal ook in 2020 gewerkt worden aan:
- de informatievoorziening, met als doel de monitoring, evaluatie en verslaglegging verder te verbeteren.
- het benoemen en vaststellen van prestatie indicatoren waarmee die monitoring en evaluatie van de productie en projecten doelgerichter kan plaatsvinden.

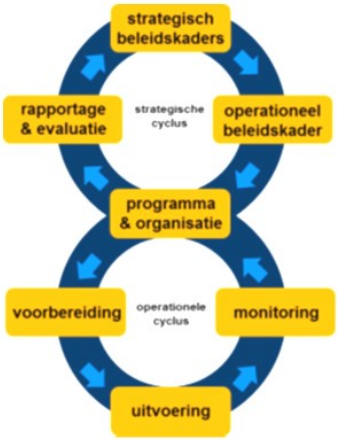

2.5 Veranderingen in, aanpassing aan wet- en regelgeving

Nieuwe wetgeving in de nabije toekomst.
Nieuwe wetgeving, zoals de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen voor het bouwen zullen naar verluidt in 2021 in werking treden. We gaan in 2020 bekijken in hoeverre de werkprocessen bij de afdeling VTH hierop moeten worden aangepast.
In de aanloop naar deze wetten wordt ook geëxperimenteerd met nieuwe vormen van samenwerking binnen de organisatie, het betrekken van burgers en bedrijven bij nieuwe initiatieven, en manieren om tot snellere vergunningverlening te komen. Dit laatste zal dan vooral bij grotere projecten leiden tot meer tijdsinvestering in het voortraject (afspraken/afstemming met de initiatiefnemer en derde belanghebbenden). Als dat proces doorlopen is, kan de vergunningaanvraag worden ingediend en binnen de daarvoor geldende wettelijk voorgeschreven periode van afhandeling worden verleend. Hoe het proces hierop moet worden ingericht, zal in 2020 proefsgewijs verder worden opgepakt. Er is inmiddels een start gemaakt met de pilot Omgevingsplan Spaarnesprong (omgeving voormalige Koepelgevangenis). Dit omgevingsplan wordt opgesteld in samenwerking met de buurt. Verder wordt er gewerkt aan staalkaarten voor het Omgevingsplan Haarlem. Ook de voorbereiding voor de implementatie van het Digitaal Systeem Omgevingswet (DSO) wat een bijzonder grote klus is, verdient hier vermelding.

2.6 Kwaliteitscriteria

Alle hierboven genoemde werkzaamheden dragen bij aan een duurzame, gezonde, veilige, toegankelijke en historisch waardevolle stad. Daarvoor hanteren wij de landelijke kwaliteitscriteria. Doel van de inzet van deze landelijke kwaliteitscriteria is om bij de uitvoering van de VTH taken een meer gelijkmatige aanpak over het hele land te bereiken, waardoor de uitvoering van die taken beter inzichtelijk en voorspelbaarder is. Dit leidt tot een goede kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving.
Recentelijk zijn de kwaliteitscriteria 2.1 vervangen door de nieuwere versie 2.2. Wij zullen in 2020 onderzoeken of en in hoeverre het hanteren van deze nieuwe kwaliteitscriteria voor ons VTH beleid nog aanpassing behoeft.

Het beschrijven van de werkprocessen en werkinstructies binnen een ISO-systeem wordt in het eerste kwartaal van 2020 afgerond (Kwaliteitshandboek VTH). De beschrijving van de werkprocessen heeft als doel om uniformiteit aan te brengen in de werkwijze van de medewerkers die met een en dezelfde taak bezig zijn. En daarnaast om deze processen zo lean mogelijk te laten verlopen.
In 2020 gaan we ook verder met het digitaliseren van producten. Verder worden voor het op peil houden en verbeteren van de kennis op het onderdeel VTH de nodige opleidingen en cursussen door medewerkers gevolgd.

2.7 Ambities op het gebied van het werkveld VTH in 2020

Het college streeft met haar collegeprogramma Duurzaam Doen (2018-2022) naar een groen, groeiend, sociaal en leefbaar Haarlem. Dit wordt mede bereikt door een kwalitatief goed VTH-beleid. Het gaat er om kwalitatief goede vergunningen te verlenen en er op toe te zien (en er zo nodig op te handhaven) dat in overeenstemming met de verleende vergunningen wordt gehandeld.

Onze ambities voor 2020 en volgende jaren zijn, naast de onder punt 2.3 genoemde algemene doelen de volgende:

- doel van onze VTH taken is er aan bij te dragen dat Haarlem een duurzame, gezonde, veilige, toegankelijke en historisch hoogwaardige stad is en blijft.
- de gemeente Haarlem voert haar taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving op een professionele wijze en een kwalitatief adequaat niveau uit. Wij streven ernaar het huidige niveau van taakuitvoering vast te houden, met wel de opmerking dat in 2020 in het kader van de bezuinigingen 1 fte op dit taakveld hebben is ingeleverd, wat uiteraard doorwerkt in de productie.
- bij de uitvoering van de taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving wordt steeds meer 'van buiten, naar binnen' gewerkt. De context is richtinggevend voor wat we doen (dit ook in de aanloop naar en de geest van de Omgevingswet).

Om aan bovenstaande ambities invulling te geven, hebben wij de volgende strategische doelstellingen:

- Het minimale kwaliteitsniveau van de uitvoering van de VTH taken is vastgelegd en geborgd;
- De gemeente Haarlem is een sterke en betrouwbare partner in de keten van vergunningverlening, toezicht en handhaving;
- De gemeente werkt continu aan de verbetering van haar dienstverlening;
- De eigen verantwoordelijkheid en betrokkenheid van burgers en bedrijven bij het oplossen van vraagstukken in de stad wordt gestimuleerd;
- De aanpak van problemen en vraagstukken wordt zoveel mogelijk informatiegestuurd en integraal opgepakt.

2.8 Kwalitatieve doelen

Naast bovenstaande hebben wij een aantal concrete kwalitatieve doelen (dienstverleningsdoelen). Hier geldt dat de gemeente Haarlem de vergunningen, meldingen en ontheffingen op een hoog kwalitatief niveau afhandelt.

Dit betekent dat:

- 98% van alle aanvragen om vergunningen, meldingen en ontheffingen binnen de (wettelijke) termijnen afgehandeld worden (en bij voorkeur sneller)
- de gemeente Haarlem het toezicht en de handhaving van de VTH taken op een professionele wijze en op een kwalitatief hoog niveau uitvoert. Het effect hiervan moet zijn dat de naleving van regelgeving wordt verhoogd en dat het aantal incidenten en handhavingsverzoeken vermindert.
- 98% van alle klachten en meldingen met betrekking tot de bebouwde omgeving binnen 5 dagen in behandeling worden genomen. In samenspraak met partijen wordt gezocht naar een passende oplossing waarbij de verantwoordelijkheid van een ieder wordt gestimuleerd.
- Het strijdig gebruik van panden regulier en voor bepaalde gebieden projectmatig, door actief toezicht en handhaving wordt tegengegaan. Dit moet merkbaar worden in de leefbaarheid van de stad.
- Minimaal 95% van de afgegeven handhavingsbeschikkingen stand houden in een eventuele bezwaar- of beroepsprocedure.

2.9 Risicoanalyse

Ook voor 2020 is er weer een risicoanalyse (als bijlage bijgevoegd) opgesteld. Op basis van deze analyse maken wij inzichtelijk welke problemen zich kunnen gaan voordoen (bepalen risico) en hoe ernstig deze problemen zijn. Het gaat dan vooral om zaken die niet direct zichtbaar zijn, maar die wel een potentieel gevaar kunnen opleveren. Dit zijn zaken als brandgevaar, instortingsgevaar, bodemverontreiniging en de teloorgang van monumentale waarden. Daarnaast gaat het ook om de juridische houdbaarheid van de beschikkingen en de proceskwaliteit (werken conform de vastgestelde processen).
Deze probleem- en risicoanalyse vormt mede de basis voor prioritering bij de in 2020 uit te voeren werkzaamheden.

2.10 Inspelen op actuele vraagstukken

De werkzaamheden in de fysieke leefomgeving zijn nooit voor 100% vooraf te plannen. Het is noodzakelijk om flexibel te kunnen schuiven binnen het programma. Dat betekent dat wanneer zich specifieke zaken voordoen die acuut aandacht behoeven, daarop direct moet kunnen worden geacteerd. Een gevolg hiervan kan zijn dat niet alle in dit uitvoeringsprogramma 2020 opgenomen activiteiten volledig kunnen worden gerealiseerd. In het evaluatieverslag VTH over 2020, dat begin 2021 verschijnt, wordt hierover gerapporteerd en verantwoording afgelegd.
Wat wij al dan niet aan werkzaamheden kunnen uitvoeren in 2020 hangt samen met de inkomsten die wij hebben op de leges van de vergunningen. Meer of grotere plannen dan gepland brengen extra legesinkomsten met zich mee, maar maken het ook noodzakelijk om tijdelijk inhuur te realiseren en daarmee alle aanvragen goed en tijdig te kunnen afhandelen (wij werken met een flexibele schil om de vaste formatie niet nodeloos groot te laten worden. Het aantal vergunningaanvragen is namelijk redelijk conjunctuurgevoelig en de hoeveelheid werk navenant).
Voor 2020 is een bedrag van € 5.296.000 geraamd voor de baten leges fysieke leefomgeving. Eventuele afwijkingen worden conform de bestaande afspraken met de raad verantwoord in de twee jaarlijkse Bestuursrapportages.

2.11 Handhavingsstrategie

Bij de uitvoering van de toezicht- en handhavingstaken wordt de eigen verantwoordelijkheid en de betrokkenheid van burgers en bedrijven gestimuleerd bij het oplossen van vraagstukken.
Als dat niet leidt tot een voldoende resultaat kan in voorkomende gevallen handhaving volgen.
In geval van vergunningsplichtige activiteiten is dit aan de orde wanneer tijdens controles wordt geconstateerd dat niet conform de verleende vergunningen wordt gewerkt. De toezichthouders proberen zoveel mogelijk afwijkingen ten opzichte van de vergunningen direct met de vergunninghouder op te lossen. Lukt dit niet, dan volgt op grond van de Algemene wet bestuursrecht vaak eerst een waarschuwing. Als dat ook niet tot een oplossing leidt, wordt veelal besloten tot bestuursrechtelijke handhaving. Daarnaast vindt handhaving plaats naar aanleiding van geplande toezichtacties of de afhandeling van klachten en meldingen. Afhankelijk van de aard en de ernst van de overtreding wordt de overtreder gewaarschuwd of wordt er direct bestuursrechtelijk en/of strafrechtelijk opgetreden. De bestuursrechtelijke handhaving vindt plaats conform de nalevingsstrategie uit het Beleidsprogramma VTH.

Afbeelding hieronder: handhavingspiramide

2.12 Vormen van toezicht en handhaving

Op basis van de uitgevoerde risicoanalyse (zie de bijlage) zijn binnen de fysieke leefomgeving in Haarlem de volgende vormen van toezicht en controle te onderscheiden:

1. vergunningsgericht toezicht: uitvoeren van controles naar aanleiding van verleende vergunningen/meldingen;
2. objectgericht toezicht: toezicht op categorieën objecten zoals eigen gemeentelijk bezit en monumenten;
3. gebiedsgericht toezicht: toezicht op wijkniveau naar aanleiding van klachten, meldingen, of voor enig jaar geformuleerde speerpunten;
4. doelgroepgericht toezicht: toezicht op bepaalde groepen met dezelfde soort overtreding.
5. signaaltoezicht: toezicht naar aanleiding van klachten en meldingen.

Ad 1 *Vergunningsgericht toezicht*

- Op het moment dat een vergunning onherroepelijk is, dan wel een melding volledig is, vindt een digitale overdracht van het dossier plaats van vergunningverlening naar toezicht en handhaving (via Squit). Uitgangspunt is dat alle afgegeven Wabo-vergunningen (bouwfase) en meldingen activiteitenbesluit door de toezichthouders van de gemeente worden gecontroleerd. De omgevingsvergunningen milieu en een aantal meldingen activiteitenbesluit worden door de ODIJ gecontroleerd. Daarnaast worden sloopmeldingen en toepassing van grond/bouwstoffen door de ODIJ op basis van een risicoklasse gecontroleerd. Van elke verleende Wabo-vergunning en/of melding wordt er een toezichtzaak aangemaakt. Hiermee vindt automatisch de overdracht van het dossier plaats van het team Vergunningverlening naar het team Toezicht & Handhaving.
- In principe worden alle verleende omgevingsvergunningen en ingediende meldingen door de toezichthouders gecontroleerd. Met uitzondering van bouwactiviteiten die uitsluitend wegens hun ligging vergunningplichtig zijn. Het gaat hier bijvoorbeeld om dakkapellen van woningen. Het toezicht hierop vindt steekproefsgewijs plaats.
- Bij het toezicht in de bouwfase wordt het toezichtsprotocol van de Vereniging Bouw- en Woningtoezicht Nederland gehanteerd. De prioriteit ligt hier bij constructieve veiligheid en brandveiligheid. De bevindingen tijdens de controlebezoeken worden via de Squit2Go applicatie middels bezoekrapporten vastgelegd.
- Er wordt uiteraard ook toezicht gehouden op illegale bouwactiviteiten.
- Team Toezicht en Handhaving is verder belast met de controle op de ontheffingen voor het innemen van openbare grond bij grote bouwprojecten en de daaraan gekoppelde afdracht van precario (bij de begroting 2020 is besloten om 1 fte te bezuinigen op toezicht en handhaving, daarom worden de kleine projecten hier niet structureel maar nog wel steekproefsgewijs op gecontroleerd).

Ad 2 *object gericht toezicht*

- Haarlem is een gemeente met een rijkdom aan rijks- en gemeentelijke monumenten en een drietal beschermde stadsgezichten. De bescherming hiervan is van groot belang. Op alle afgegeven omgevingsvergunningen voor monumenten vindt toezicht plaats. Hiervoor wordt er door het team Toezicht en Handhaving relatief veel tijd geïnvesteerd in het vooroverleg met de architectuurhistorici van de gemeente over verbouwwerkzaamheden aan monumenten. In het bijzonder als deze panden in eigendom zijn bij de gemeente zelf. Deze werkwijze draagt er aan bij dat er minder inzet nodig is in de uitvoeringsfase en uit het verleden blijkt dat deze gesprekken in het voortraject, waar ook de eigenaar vaak bij betrokken is, ook de kwaliteit van de uitgevoerde werkzaamheden ten goede komt.
- In Haarlem worden jaarlijks grote en kleinschaligere evenementen georganiseerd. Hierbij geldt dat bij grote evenementen altijd controle plaatsvindt. Het team Toezicht en Handhaving van de afdeling VTH levert daarnaast een bijdrage aan de overleggen in de aanloop naar de grote evenementen (gemiddeld 6 op jaarbasis). Ook vindt er een schouw plaats op deze evenementenlocaties. Hierbij is er vooral aandacht voor bouwkundige- en brandveiligheids-aspecten. De grotere evenementen worden uiteraard ook voorbesproken en afgestemd met de Veiligheidsregio Kennemerland en de politie. Indien nodig wordt er in opdracht van de gemeente door de Omgevingsdienst IJmond een geluidsmeting uitgevoerd (standaard bij Bevrijdingspop, Veerplasfestival en Haarlem Jazz).

Ad 3 *gebiedsgericht/programmatisch toezicht*

In 2020 zullen er, zoals het zich nu laat aanzien, twee gebiedsgerichte projecten uit 2019 worden voortgezet waarbij een rol voor team handhaving en vergunningen is weggelegd. Het gaat hierbij om:

- Project Lelie (het gebied rondom de Schoterweg), integraal gemeentelijk project gericht op bestrijding van ondermijning (zie verder paragraaf 4.2.2);
- Funderingsproblematiek Haarlem.

Het programmatisch handhaven zal in 2020 onder meer zijn gericht op:

- de brandveiligheid van gevels (op last van het Rijk). Deze werkzaamheden zijn in 2019 gestart en lopen door in 2020;
- het toezicht op woonfraude.

Ad 4 *doelgroepgericht toezicht*

Het doelgroepgericht toezicht zal in 2020 in ieder geval gericht zijn op

- Het tegengaan van langer verhuur dan op basis van het beleid in Haarlem is toegestaan al dan niet met toepassing van Airbnb of soortgelijk platform;
- Het tegengaan van illegale bewoning in industriegebied Waarderpolder.

Ad 5 *Signaaltoezicht*

- *Signaaltoezicht Roestvaststaal in zwembaden*

Door een wetswijziging in de Regeling Bouwbesluit 2012 moeten de eigenaren van overdekte zwembaden vanaf 1 juli 2016 verplicht aantonen, dat er geen gevaarlijk roestvaststaal meer aanwezig is. In het Bouwbesluit is inmiddels een onderzoekplicht opgenomen welke er voor moet zorgen dat eigenaren van zwembaden er alles aan doen om de veiligheid van hun bezoekers te garanderen. Op 1 januari 2017 moest daarom iedere eigenaar/beheerder van een zwembad in het bezit zijn van een onderzoeksrapport waarin wordt aangetoond dat er geen gevaarlijk roestvaststaal meer in het zwembad aanwezig is.
De zwembaden in Haarlem hebben deze onderzoeksrapporten laten maken en de hierop gebaseerde noodzakelijke aanpassingen gedaan. Deze zijn door de gemeente gecontroleerd en akkoord bevonden.

- *Toezicht naar aanleiding van meldingen en klachten.*

De meeste klachten komen binnen via de afdeling Dienstverlening van de gemeente Haarlem. Het overgrote deel van de klachten binnen het VTH-thema heeft betrekking op bouwwerkzaamheden in de onmiddellijke omgeving van de melder. Veelal is de klacht/melding terug te brengen tot de vraag of er wel een vergunning is voor de activiteiten die er plaatsvinden. De toezichthouders nemen te allen tijde contact op met de melder en beoordelen zo nodig de situatie ter plaatse. Indien er sprake is van een overtreding wordt hiertegen opgetreden. In de meeste gevallen kan het probleem via overleg worden opgelost. Indien overleg niet toereikend blijkt te zijn, wordt er een handhavingstraject gestart. Dit kan tot intensieve trajecten leiden waarbij juridische capaciteit moet worden ingezet. In het geval er een formeel verzoek om handhaving wordt ingediend wordt altijd juridisch gereageerd en wordt juridische capaciteit hierop ingezet.
In meerdere gevallen blijkt dat er, achter het indienen van een klacht, sprake is van andere conflicten met de omwonenden. Het weer met elkaar in gesprek brengen levert dan meestal een meer duurzame oplossing.

3. Organisatie

Het werk op het gebied van VTH wordt in een keten uitgevoerd. Diverse afdelingen binnen de gemeente zijn hierbij betrokken. Het gaat dan om inhoudelijke samenwerking op het gebied van wonen, veiligheid en handhaving, milieu, duurzaamheid, omgevingsbeleid, parkeren, evenementen, standplaatsen en gebiedsbeheer.

In dit programma zoomen wij in op de afdeling VTH. De afdeling VTH is een van de vijfentwintig afdelingen bij de gemeente Haarlem. De afdeling VTH bestaat uit vier teams.

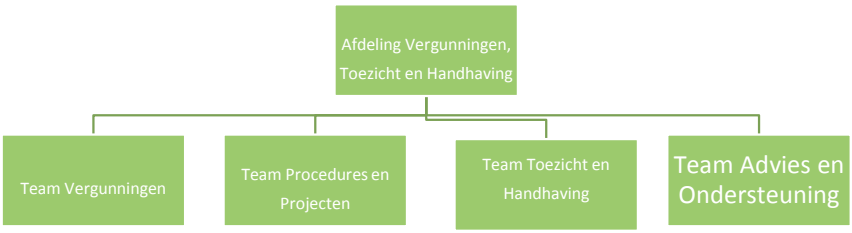

3.1 Ontwikkelingen VTH afdelingsbreed

De werkdruk op de afdeling is in de afgelopen jaren steeds verder toegenomen. Een aantal oorzaken wordt hieronder benoemd.

- De economische groei heeft er voor gezorgd dat het aantal vergunningaanvragen (en dus ook het toezicht) in de laatste jaren is toegenomen. Dit geldt zowel voor Wabo-aanvragen, als voor niet-Wabo-aanvragen.

- In de afgelopen jaren is de afdeling in snel tempo geconfronteerd met een meer uitgebreide scope in de werkwijze. Eerder was deze bijna uitsluitend gericht op uitvoering en controle op hoofdlijnen, aangestuurd vanuit de eigen directie en politiek. In de afgelopen jaren kwam daar bij dat de afdeling op grond van meerdere wettelijke bepalingen schriftelijk verantwoording moet afleggen over onder andere de resultaten, de kwaliteit van dienstverlening en speerpunten van beleid.

- Het aspect duurzaamheid is steeds meer verbonden met de werkzaamheden van de afdeling VTH. Dit betreft zowel de vergunningverlening, als ook het toezicht en de handhaving. Dit vraagt dat kennis van de betreffende medewerkers aansluit bij dit onderwerp.

- De afdeling is uiteraard ook aan zet om mee te werken aan en mee te denken over zaken als bijdragen aan de realisatie van de doelen uit het collegeprogramma Duurzaam Doen, verbetering van de dienstverlening aan de burger, maar ook aan het thema Nieuwe Democratie (intensiever communiceren met burgers over zaken die in de stad spelen), hoe om te gaan met de nieuwe rol van de vergunningverleners (meer adviserende rol) in het kader van verdere deregulering en invoering Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen.

- Ondermijning is een onderwerp dat ook de aandacht van de afdeling VTH heeft. Dit komt tot uiting in deelname aan diverse projecten op dit gebied (zie ook hoofdstuk 4, speerpunten). Verder heeft de afdeling een oog- en oor functie voor zaken die op ondermijning zouden kunnen wijzen bij de uitvoering van de reguliere werkzaamheden. Dit wordt altijd afgestemd binnen de keten (de afdeling Veiligheid en Handhaving en/of het RIEC).

- In 2018 zijn de ambtelijke organisaties van Zandvoort en Haarlem gefuseerd. Dit proces heeft ook bij de afdeling VTH, door het werken voor twee afzonderlijke gemeenten met hun eigen identiteit tot extra werk geleid. Hoewel hier in inmiddels grote stappen in zijn gemaakt, blijft dit proces ook in 2020 aandacht vragen. De werkprocessen voor Zandvoort en Haarlem zijn in de meeste gevallen niet in 1 op 1 gelijk aan elkaar.

- In 2020 (einde 1e kwartaal) is het Handboek Kwaliteit van afdeling VTH gereed. Hiermee zijn de werkprocessen en werkinstructies vastgelegd. Verder zal het onderwerp 'continu verbeteren' in alle afdelingsbijeenkomsten aan de orde komen. Hiermee wil de afdeling de medewerkers stimuleren te blijven nadenken over slimmere manieren voor het uitvoeren van de werkzaamheden, waarbij tevens de kwaliteit gewaarborgd blijft.

Gezien al deze ontwikkelingen is er zowel jaarlijks als in het nieuwe beleidsprogramma een blijvende noodzaak om prioriteiten te stellen en door de politiek te laten bepalen welke werkzaamheden (al dan niet tijdelijk) op een lager pitje moeten worden gezet. Als de voor 2021 aangekondigde Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen bouw ook daadwerkelijk per 1-1-2021 van kracht wordt, betekent dit dat een aantal VTH taken aan de markt wordt overgelaten. Ingeschat wordt, dat wij dan met behoud van de huidige capaciteit de keuzes op de bestaande (VTH)taken meer op het gewenste ambitieniveau kunnen gaan uitvoeren; ook die taken waar nu geen of te weinig tijd voor is.

3.2 Ontwikkelingen team Vergunningen

Binnen het team Vergunningen zijn er 21,38 fte beschikbaar. Op dit ogenblik werken er 19 vaste medewerkers en 6 medewerkers op inhuurbasis. Het aantal beschikbare fte's wordt hierdoor overschreden. De financiering van deze extra fte's in 2019 is gevonden in de extra legesopbrengsten over 2019.

Zoals eerder vermeld heeft Haarlem er voor gekozen om bij de uitvoering van deze taak met een vaste kern van medewerkers (nu 19) te werken en aanvullend daarop met een flexibele schil. Met deze werkwijze kan gemakkelijker worden ingespeeld op pieken en dalen in het aantal aanvragen.

Zowel de APV vergunningen, de vergunningen op basis van bijzondere wetten, als de Omgevingsvergunningen worden binnen de gestelde wettelijke termijnen verleend. Waar mogelijk worden de aanvragen sneller afgedaan. Bij het ingaan van de Omgevingswet in 2021 zullen bijna alle aanvragen een kortere (wettelijk vastgestelde) doorlooptijd krijgen, van acht weken. Deze termijn is dan echter geen fatale termijn meer. Bedoeling van de Omgevingswet is dat de vergunningaanvraag pas wordt ingediend als alle vooroverleg al heeft plaatsgehad, waardoor de vergunning sneller kan worden verleend. Het team Vergunningen wordt naar verwachting in 2020 betrokken bij één of meerdere pilots op dit onderdeel in de VTH-keten. Dan zal ook blijken of de vergunningverleners al dan niet ook een actieve rol gaan spelen in het participatietraject.

De gemiddelde doorlooptijd van een omgevingsvergunning voor bouwen is 36 dagen. Uiteraard worden enkelvoudige vergunningen sneller verleend: binnen 1 tot 2 weken.

In 2019 is de Haarlemse Huisvestingverordening gewijzigd. Hierin is een nieuw vergunningenstelsel met betrekking tot woonvorming opgenomen. Dit, om het splitsen van woningen in kleinere appartementen beter te reguleren. Inmiddels is dit werkproces geïmplementeerd in de reguliere werkprocessen van het team.
Binnen dit team worden ook alle APV- vergunningen en de drank- en horecavergunningen verleend. Verder de vergunningen en toestemmingen/registraties op het gebied van kinderopvang, de huisvestingsverordening, de leegstandwet, de wegenverkeerswet (gehandicaptenparkeerplaatsen), de wet op de kansspelen, de AMvB brandveiligheid en de winkeltijdenwet.
Voor deze processen wordt er ook in de keten met andere afdelingen en externe partners overleg gevoerd en adviezen ingewonnen.

Het team Vergunningen is verder, via mandaat van de heffingsambtenaar, verantwoordelijk voor het heffen en innen van leges en (een deel van de) precario. De administratie en inning van de precario op vaste zaken (zoals reclame, standplaatsen, terrassen en uitstallingen) is ondergebracht bij Cocensus (gemeenschappelijke regeling). Het opleggen van de precario voor incidentele activiteiten (zoals tijdelijke standplaatsen en innemen openbare grond) wordt om praktische redenen afgehandeld in eigen huis door het team Vergunningen in samenwerking met de afdeling Financiën.

3.3 Ontwikkelingen Team Procedures en Projecten

Binnen het team Procedures en Projecten (21 medewerkers, 14,47 fte) zijn de juridisch medewerkers (14) ondergebracht, alsmede de medewerkers parkeervergunningen (7). Dit team handelt alle bezwaar- en beroepszaken, die binnen het vakgebied van de afdeling VTH vallen, af. Bij de bezwaarzaken wordt het verweer voor behandeling bij de onafhankelijke Commissie Bezwaar en Beroep opgesteld. Naar aanleiding van het besluit van het college op het bezwaar kan beroep en eventueel hoger beroep volgen. De juristen van de afdeling handelen deze beroepszaken verder af. Daarnaast volgen de juristen de ontwikkelingen over nieuwe wet- en regelgeving en adviseren zij, gevraagd en ongevraagd collega's van de eigen en andere afdelingen binnen de gemeente over zaken die verband houden met vergunningen en uitleg van bestemmingsplannen, Wabo-geöriënteerde zaken en procedures.

Voor de onderwerpen AirBnB en woonfraude is incidenteel capaciteit verkregen. Deze extra, tijdelijk beschikbaar gestelde, juridische en controle capaciteit wordt in 2020 Ingehuurd.
Het gaat hier vooral om de controle op wat er wordt aangeboden op internet en het communiceren met de betrokken aanbieders over de regels in Haarlem. Overlast door tijdelijke gasten van huiseigenaren, die gebruik maken van AirBnB en andere bemiddelaars, is een trend die zich nog steeds uitbreidt in de grote steden.

In 2019 is vanuit dit team verder gewerkt met het in gemakkelijker te begrijpen taal communiceren met klanten (brieven op B1 niveau). In 2020 wordt het gebruik van deze brieven definitief in de systemen ingevoerd.

Het team Procedures en Projecten is in 2018 gestart met een pilot over interne zelforganisatie en heeft dit in 2019 verder uitgewerkt. Bedoeling hiervan is dat verantwoordelijkheden voor het werk en de werkcultuur zo laag mogelijk in het team worden belegd. Er wordt dus een onderverdeling in

verantwoordelijkheden met elkaar afgesproken. Hierdoor wordt duidelijk waarvoor de afdelings- en de teammanager verantwoordelijk zijn en voor welke taken de verantwoordelijkheid bij de individuele medewerkers (of groepjes van medewerkers) ligt. In 2020 moet duidelijk worden hoe de gesprekscyclus van de juristen verder vorm krijgt. Hiervoor wordt aansluiting gezocht bij het organisatiebrede project "moderniseren Ontwikkelgesprekcyclus".

Er is bij dit team een trend waarneembaar dat er steeds meer capaciteit nodig is voor juridische handhaving. Naast de reguliere handhaving op bouwen, kinderopvang en brandveiligheid komen ook onderwerpen/projecten als ondermijning, funderingsherstel, bezwaar en beroep over plaatsing van ondergrondse afvalcontainers, het nieuw standplaatsenbeleid, het nieuwe evenementenbeleid en de gevolgen van de nieuwe huisvestingsverordening in beeld.

Verder zal in 2020 extra aandacht van de juristen worden gevraagd voor een toename in het aantal bezwaren op het gebied van parkeren (vooral vanwege uitbreiding van het voetgangersgebied), de verwachte inwerkingtreding van de nieuwe Bomenverordening en strengere eisen aan wijzigingen aan cultureel erfgoed.

Het team zal binnen deze veelheid aan taken prioriteiten moeten stellen. Wij zullen de vinger aan de pols houden met betrekking tot zaken waar we minder aandacht aan kunnen geven, of die eventueel kunnen worden doorgeschoven naar een volgend uitvoeringsprogramma.

3.4 Ontwikkelingen team Toezicht en Handhaving

Het team Toezicht en Handhaving bestaat uit 18,03 fte waarvan 14,53 fte inspecteurs, 0,5 fte bouwfysica specialist en 2 fte constructeurs . Het team houdt toezicht op de uitvoering van vergunningplichtige bouwactiviteiten. Er wordt tijdens dit proces handhavend opgetreden als het nodig is, maar het heeft de voorkeur om het in het proces zo bij te sturen dat dit niet meer nodig is. De nadruk bij het toezicht ligt op de constructieve- en brandveiligheidseisen. Gezien de trend om gebouwen zo energiezuinig mogelijk te bouwen zal vanaf 2020 het accent hier meer op komen te liggen. Daarnaast wordt er toezicht gehouden bij een aantal grote evenementen in de stad. Door wijzigingen in de regelgeving zal het team zich ook meer gaan bezighouden met de verduurzaming van bestaande gebouwen. Het is bijvoorbeeld te verwachten dat een nieuwe geluidseis voor waterpompinstallaties er voor gaat zorgen dat we hier vanaf 2020 op moeten gaan handhaven. Ook handelt het team veel klachten over de bebouwde omgeving af. Hier kunnen dan weer handhavingszaken uit voortkomen. Verder is het team betrokken bij een aantal projecten zoals 'wonen in de Waarderpolder', 'Project Lelie' en 'AirBnB, toeristische verhuur'. De bouwfysica- en constructiespecialisten adviseren over de vergunningaanvragen, controleren de stukken die ingediend worden tijdens het bouwproces en ten slotte kunnen zij de inspecteurs ondersteunen als er iets niet goed is gegaan tijdens de bouw. Elke inspecteur heeft naast de vereiste kennis op het gebied van bouw- en woningtoezicht nog extra specialisaties, zoals bijvoorbeeld: monumenten, brandveiligheid en evenementen. Het team zal zich in 2020 vooral gaan voorbereiden op de nieuwe rol (per 2021) na invoering van de Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen. Nieuw is verder dat de gemeente vanaf 2020 verantwoordelijk is geworden voor de bouw- en sloopveiligheid. Dit betekent dus een uitbreiding van taken voor de medewerkers van team Toezicht en Handhaving. Ook de handhaving op de aangepaste Huisvestingsverordening leidt tot een extra taak voor het team.
Het verbreden en uitbreiden van de taken betekent direct dat prioritering van de taken nog essentiëler is geworden, mede gezien de afname van het aantal beschikbare uren voor dit team (1 fte).

3.5 Ontwikkelingen team Advies en Ondersteuning

Het team advies en ondersteuning bestaat uit 20 medewerkers (14,64 fte). Het gaat hierbij om 6 procesmanagers, 4 beleidsmedewerkers en 9 medewerkers planbegeleiding en de secretaris van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit.

De planbegeleiding/administratie houdt zich hoofdzakelijk bezig met het inboeken van post voor de afdeling en de verzending van de beschikkingen en de rekeningen voor leges en precario. Verder verzorgt het team de publicaties van vergunningaanvragen en beschikkingen.

De proces- en beleidsmedewerkers houden zich onder andere bezig met de optimalisatie en het in beeld brengen van de werkprocessen. Het Handboek Kwaliteit kan vanaf 2020 worden geraadpleegd (dit is overigens een dynamisch document waarin de werkprocessen, de kwaliteitseisen aan de medewerkers en de geldende regelgeving telkens aan de actualiteit worden aangepast). Dit Handboek Kwaliteit draagt bij aan het aantoonbaar maken van het werken op ISO niveau.

Verder zijn de beleids- en procesmedewerkers allen verantwoordelijk voor een of meer processen of producten binnen de afdeling. De beleidsmedewerkers hebben een scharnierfunctie tussen de uitvoerende afdeling VTH en de beleidsafdelingen. Dit ook om te bewaken dat geldend- en nieuw beleid na vaststelling ook uitvoerbaar, controleerbaar en handhaafbaar is.

4. Speerpunten in 2020

4.1 Prioriteitstelling in de werkzaamheden

Zoals in paragraaf 2.10 al is gesteld, vraagt de veelheid van het werk om keuzes in de tijd die de medewerkers aan de uitvoering van taken kunnen besteden. Er komen vrijwel voortdurend vragen op de afdeling af die naast de reguliere werkzaamheden van vergunningverlening en bouw- en woningtoezicht moeten worden uitgevoerd. ,Dit noodzaakt tot het maken van keuzes in het werk, zeker bij taken waar geen extra fte voor beschikbaar is.

Met de vaststelling van een aantal speerpunten in het werk, die speciale aandacht en dus inzet behoeven, wordt feitelijk gelijk de keus gemaakt om andere taken niet, of op een lager ambitieniveau uit te voeren. In zijn algemeenheid kan worden geconcludeerd dat dit vooral tot uiting komt in de werkzaamheden bij het onderdeel toezicht en handhaving. Taken die kunnen worden uitgesteld tot een later moment, zonder dat dit tot ernstige problemen leidt, worden daardoor naar een later tijdstip doorgeschoven. Het gaat dan bijvoorbeeld om minder aandacht vanuit het team Toezicht en Handhaving voor brandveiligheidscontroles bij bestaande bouw, zoals bijvoorbeeld woongebouwen. Overigens is het van belang hierover op te merken dat op de brandveiligheid door de VRK (automatische brandmeldinstallaties en spoedeisende grotere zaken) en de ODIJ (bij controles bij bedrijven die onder de Wet milieubeheer vallen wordt door ODIJ het aspect brandveiligheid gelijk meegenomen) het nodige werk wordt verzet op dit terrein.
Een achterstand in de administratieve verwerking van sommige controles in het digitale zaaksysteem is ook een van de gevolgen van het vele werk en de hoge werkdruk. Het betreft hier vooral de controles, die worden uitgevoerd binnen de gebruiksfase van een pand.

4.2 Speerpunten 2020 (deels nieuw, deels voortzetting 2019)

Voor de speerpunten in het werk in 2020 wordt voor een deel voortgeborduurd op speerpunten uit 2019 die nog niet zijn afgerond. Verder is er een aantal nieuwe speerpunten toegevoegd.

4.2.1 Woon- en adresfraude, project Lelie

Op basis van de resultaten uit de afgelopen jaren binnen dit project is gebleken, dat er steeds meer gegevens boven water komen die opvolging vereisen. Ongewenste activiteiten als huisjes-melken, prostitutie en drugshandel komen goed in beeld door een gerichte analyse van het gebruik en de mutaties in gebruik van fysieke locaties. Relevant is verder nog, dat er steeds meer raakvlakken zijn met ondermijning waardoor de fysieke adrescontroles meer tijd en kennis op dit gebied vergen van de toezichthouders. In bepaalde gebieden in Haarlem is er gekozen voor een gebiedsgerichte aanpak. De keuze voor deze aanpak heeft te maken met specifieke problemen of ontwikkelingen die er dan spelen. Een voorbeeld hiervan is het project Lelie.

Op advies van het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) is besloten om voor een langere periode een integraal project uit te voeren, in samenwerking, tussen gemeente, politie eenheid Noord-Holland, Openbaar Ministerie Noord-Holland en de Belastingdienst. Dit project is in de Actieprogramma's Integrale Veiligheid en Handhaving 2017 en 2018 opgenomen bij het geprioriteerde thema “Ondermijning door georganiseerde criminaliteit” onder de projectnaam “Lelie”.

Voor dit project is vanuit de afdeling VTH de volgende capaciteit in het Uitvoeringsprogramma 2020 opgenomen:
- Twee bouwinspecteurs, elk ieder een dag per week (dus 16 uur op weekbasis)
- Een of twee procesmanagers, samen voor 12 uur per week.
- Een of twee juristen met gemiddeld twee zaken per week (aantal uren afhankelijk van de complexiteit van de voorliggende zaak).

4.2.2 Illegale bewoning in de Waarderpolder

De bedrijvigheid in de Waarderpolder is van belangrijk economisch belang voor Haarlem. Het is niet gewenst dat dit belang wordt beperkt doordat in het betreffende gebied ook wordt gewoond. Uitgangspunt van het vigerende bestemmingsplan is het bieden van nieuwe bedrijvigheid. Wonen past daar niet in.

In 2018 is gestart met de aanpak van het illegaal wonen (in strijd met het bestemmingsplan) in het industriegebied Waarderpolder. Dit project wordt gezamenlijk uitgevoerd door de toezichthouders van team Toezicht en Handhaving en de juristen van het team Procedures en Projecten. Het gaat hier om een handhavingstraject dat zorgvuldig maatwerk vereist. Uiteraard is het doel van dit traject de illegale bewoning in de Waarderpolder te beëindigen. Maar daarbij zal per geval worden bekeken of er, (naast uiteraard de eigen verantwoordelijkheid van de betrokken bewoners om andere woonruimte te vinden) ondersteuning of hulp vanuit de gemeente moet worden aangeboden; het zogenoemde maatwerk.

Voor het verloop van dit project tot nu toe, wordt verwezen naar de tussenevaluatie van dit project (2019/946520) en naar de bijgevoegde evaluatie VTH 2019. Dit handhavingstraject werpt inmiddels zijn vruchten af. Op de adressen die aangeschreven zijn is de (onrechtmatige) bewoning gestaakt en de inschrijvingen in de Basisregistratie Personen zijn daarop aangepast.

Voor dit project is de volgende capaciteit in het Uitvoeringsprogramma 2020 opgenomen:
In 2020 wordt dit project voortgezet (afronding fase 1 en voortgang met fase 2 en 3 van de handhaving).

4.2.3 Handhaving horecabestemming

Eind 2017 heeft het college aangeven dat er extra aandacht besteed moet worden op de naleving van het bestemmingsplan. In het bijzonder de locaties waar horeca activiteiten plaatsvinden.
Het gaat hierbij dan allereerst om de vraag of er horeca op een bepaalde locatie is toegestaan. En daarnaast om de vraag of er wel sprake is van de juiste exploitatievorm. Als voorbeeld: op een locatie is een restaurant toegestaan (horeca 2) maar na 22:00 uur worden de tafels aan de kant geschoven en wordt het een café (horeca 3). Deze categorie leidt tot andere overlast gevende factoren voor de omgeving en hier is dus toezicht en handhaving op nodig.
Voor dit project is geen structurele capaciteit in het Uitvoeringsprogramma 2020 opgenomen. Door klachten van omwonenden of via de politie komen deze situaties in beeld en worden ze in het reguliere werk meegenomen.

4.2.4 Funderingsherstel

In Haarlem is in verschillende wijken een aantal woningen met zorgwekkende funderingsproblemen. De constructeurs en inspecteurs van VTH hebben hierin een adviserende en een toezichthoudende rol.

De gemeente heeft in 2019 een stimuleringsregeling voor het herstel van funderingen ingesteld. Woningeigenaren die de fundering van hun bouwblok willen herstellen, kunnen financieel worden ondersteund, wanneer een bepaald percentage van de andere eigenaren in het bouwblok niet kan of wil meewerken aan het herstel. Verder wordt er geen leges geheven op de vergunningsplichtige werkzaamheden, voor zover het de funderingen betreft. Maar ook in de sfeer van handhaving krijgt dit aspect extra aandacht. Eigenaren kunnen worden aangeschreven en een last onder dwangsom opgelegd krijgen. Uiteraard zal bij acuut gevaar (zoals gebruikelijk) direct handhavend worden opgetreden.

Voor dit project is voor zeker juridische capaciteit nodig. Omtrent deze werkzaamheden zijn nog geen ervaringsgegevens beschikbaar, zodat deze post voor nu als 'p.m.' in het Uitvoeringsprogramma 2020 is opgenomen.

4.2.5 AirBnB

De gemeente Haarlem is met haar historische binnenstad een aantrekkelijke locatie voor toeristen. Overlast door tijdelijke gasten van huiseigenaren die gebruik maken van AirBnB en andere bemiddelaars, is een trend die zich nog steeds uitbreidt in de grote steden. Haarlem heeft vanwege het gebruik van de AirBnB's in 2018 al de nodige klachten binnen gekregen en heeft daarom in 2019 nadrukkelijk op toezicht en handhaving van AirBnB ingezet. Kortom, in 2019 lag het accent op het inventariseren, uitwerken en uitdenken van het meest efficiënte werkproces, de aanpak van recente klachten en het uitvoeren van adresonderzoek op basis van de advertenties van AirBnB's (zo'n 500) die in Haarlem worden aangeboden. In 2020 gaan we hier mee door en zal er sowieso nog worden ingezet op het verduidelijken van de precieze rol- en taakverdeling van de werkzaamheden tussen de toezichthouder en de juridische handhaver. Uiteraard beoordelen en behandelen we in 2020 in ieder geval alle klachten die binnenkomen, met toepassing van het ons beschikbaar gestelde wettelijk instrumentarium. Daarnaast wordt in 2020 ook het onderzoek naar de advertenties, die op basis van zogenaamde "scrapings" binnenkomen, voortgezet; met name daaruit verwachten we in 2020 notoire overtreders beter in beeld te krijgen en zo nodig de stap naar handhavend optreden (het opleggen van een last onder dwangsom) te zetten.
In het eerste kwartaal van 2020 wordt nog een meer uitgebreide tussenevaluatie opgesteld waarin we beschrijven op welke manier de beschikbare capaciteit op AirBnB is ingezet en hoe dit vervolgens wordt voortgezet. Tevens wordt in 2020 onderzocht in hoeverre een softwaresysteem ons kan helpen om de vele data beter te duiden en te bewaren, zodat we het toezicht en de handhaving effectiever en meer gestructureerd kunnen blijven inzetten.

4.2.6 Handhaving op huisvestingsverordening

De in 2019 gewijzigde huisvestingsverordening voor Haarlem, brengt met zich dat er op moet worden toegezien dat de ingevoerde vergunningplicht wordt nagekomen en dat er geen illegale splitsingen en -verhuur van vakantiehuizen plaatsvindt.

Voor dit project is geen structurele capaciteit in het Uitvoeringsprogramma 2020 opgenomen. Door klachten van omwonenden of via het RIEC komen deze situaties in beeld en worden ze in het reguliere werk meegenomen.

4.2.7 Aanloop naar Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen.

Vanuit het Rijk (en met tussenkomst van de VNG) is aan de gemeenten opdracht gegeven in 2020 alvast te experimenteren met de werkwijze zoals die gaat worden in 2021, na invoering van de Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen. Dit betekent concreet dat de gemeenten 10% van de vergunningaanvragen in gevolgklasse 1 (grof gezegd: de grondgebonden woningen) dient af te handelen volgens de voorschriften uit de nieuwe wet. Aanvragers zijn echter moeilijk over de streep te trekken om aan deze proef deel te nemen als zij én de leges aan de gemeente moeten voldoen én de private kwaliteitsborger moeten betalen. Sowieso blijkt in de praktijk dat de kosten van de private kwaliteitsborger zoveel hoger zijn dan de leges, dat aanvragers die stap nergens in den lande nog gezet hebben. De VNG heeft toegezegd de gemeenten te ondersteunen met suggesties over de uitvoering; deze worden op korte termijn verwacht. Overigens kan het college niet zelfstandig beslissen over verlaging of kwijtschelding van leges voor de proef, omdat de Legesverordening hier geen ruimte voor biedt. Mocht dit aan de orde komen, dan zal hiervoor een voorstel aan de raad worden voorgelegd.
Naast deze proef is in december 2019 opdracht gegeven voor een impactanalyse (gevolgen voor de werkzaamheden binnen de afdeling VTH , legesinkomsten enz.) over de invoering van deze wet. De resultaten van dit onderzoek zal verder worden meegenomen in de implementatie van deze Wet binnen de gemeente.

Voor dit project is voor zeker capaciteit nodig. Omtrent de benodigde werkzaamheden zijn geen gegevens beschikbaar, zodat deze post voor nu is ingeschat op 1 fte, afdelingsbreed, en deze uren zijn als zodanig dan ook in het Uitvoeringsprogramma 2020 opgenomen.

4.2.8 Aanloop naar de Omgevingswet

In 2021 zal ook de Omgevingswet in werking treden. Op dit ogenblik is de gemeente druk met het geschikt maken van de eigen geautomatiseerde systemen, zodat deze aansluiten op het landelijke DSO (Digitaal Systeem Omgevingswet). Dit is een grote operatie die veel inzet van de organisatie vergt. De Minister heeft al aangegeven dat zij vasthoudt aan de invoering op 1-1-2021, ondanks dat er signalen zijn dat de vrees bestaat dat niet alle geautomatiseerde systemen hiervoor klaar zullen zijn op die datum.

Voor dit project is capaciteit nodig. Omtrent de benodigde werkzaamheden zijn geen gegevens beschikbaar, zodat deze post voor nu is ingeschat op 4 tot 5 fte, afdelingsbreed, en deze uren zijn als zodanig dan ook in het Uitvoeringsprogramma 2020 opgenomen.

4.2.9 Inspectiesignaal brandveiligheid gevels.

De Minister van BZK heeft bij brief van 30 november 2018 alle gemeenten gevraagd om de meest risicovolle gebouwen in de gemeente te inventariseren en er vervolgens op toe te zien dat eigenaren van deze gebouwen onderzoek uitvoeren naar de brandveiligheid van de gevels en wanneer noodzakelijk maatregelen nemen om de veiligheid te waarborgen. Deze inventarisatie beperkt zich tot gebouwen met gevels waarvan de buitenzijde niet van beton of baksteen is. In 2019 is hiermee een begin gemaakt, dit onderzoek loopt door in 2020 in samenwerking met de VRK.

4.2.10 Inspectiesignaal roestvast staal zwembaden (vervolg)

Zoals in de evaluatie over 2019 is vermeld, zijn de deskundigenrapporten over de veiligheid met betrekking tot de toepassing van roestvaststaal in de Haarlemse zwembaden bij de gemeente aangeleverd en is gecontroleerd of de in dit kader noodzakelijke aanpassingen zijn uitgevoerd.
De bevindingen zijn gedeeld met het Ministerie.
De provincie Noord-Holland heeft, naar aanleiding van een bericht van het

Ministerie hierover, een steekproef onder de rapporten van de Noordhollandse zwembaden uitgevoerd. Daarbij is gebleken dat 90% van deze rapporten weliswaar aan de veiligheidsnormen voldoen die de betreffende onderzoeksbureaus zelf als criterium voor de veiligheid hebben genomen, maar niet aan de letter van het Bouwbesluit.
De Provincie heeft de gemeenten binnen Noord-Holland nu in het kader van het Interbestuurlijk Toezicht opgedragen de rapporten Bouwbesluitproef te maken. De eerdere opgemaakte rapporten worden opnieuw aan een deskundige voorgelegd, met als opdracht uitdrukkelijk om op de letter van het Bouwbesluit te toetsen. Mochten de uitkomsten hiervan aanleiding geven voor extra maatregelen in dit kader, dan zullen de betrokken zwembaden daarop worden gewezen. Daarna zal worden gecontroleerd op de realisatie van eventueel aanvullende maatregelen die zij moeten nemen. Op verzoek van de provincie moet dit onderzoek eind eerste kwartaal 2020 bij hen worden aangeleverd. Uiteraard wordt gerapporteerd of het hier alleen om een verschil in gekozen onderzoeksmethodiek gaat, of dat dit ook een andere uitkomst geeft, waardoor de zwembaden extra maatregelen moeten nemen.

4.2.11 Inspectiesignaal breedplaatvloeren (vervolg)

Het onderzoek naar de breedplaatvloeren is in 2019 afgerond.

- Van de onderzochte dossiers heeft het merendeel de kwalificatie veilig (groen) gekregen en een aantal panden veilig, maar daar moet op termijn wel iets aan worden aangepast (blauw).

- Twee panden 'veilig met een grote maar': er mag geen extra belasting bijkomen ten opzichte van het moment van inspectie (oranje). Voor deze panden (Cios en Patronaat) zal wel snel met de eigenaren over een blijvende oplossing worden overlegd.

- Ten slotte is er bij 1 parkeergarage die de kwalificatie niet veilig (rood) kreeg, direct ingegrepen (sluiting en stempels). De gebruikers en eigenaren van deze parkeergarage zijn, in overleg met de gemeente, op zoek naar een oplossing om de gebreken zo snel mogelijk te herstellen.

Inmiddels is er een nieuwe brief van het ministerie van BZK waaruit blijkt dat er nog een keer onderzoek gedaan moet worden, met nieuwe rekenregels. Hiervoor zal eind 2019 een instructie volgen vanuit het ministerie. Ook staat in deze brief, dat, gezien de grote opgave, de beoordeling van de gebouwen gefaseerd plaats gaat vinden. Er zal er een start gemaakt worden met gebouwen hoger dan 70m of gebouwen bestemd voor minder zelfredzame mensen.

4.2.12 Plaatsing huisvuilcontainers

In 2019 is een groot aantal nieuwe ondergrondse huisvuilcontainers geplaatst. Dit gaat verder in 2020. Hiervoor zijn aanwijsbesluiten gemaakt. Op deze aanwijsbesluiten komen van meet af aan al veel bezwaren binnen. Dit vraagt inzet van extra uren bij het team Procedures en Projecten op dit project. Deze extra inzet wordt gefinancierd via het project dat hiervoor is opgezet bij de afdeling BBOR.

4.2.13 Aanpassingen in digitaal systeem parkeren

Het digitale systeem voor parkeren moet worden vernieuwd om alle gegevens up-to-date te hebben, zodat alle maatregelen die de afgelopen jaren op dit gebied zijn toegevoegd, probleemloos kunnen worden verwerkt. De verwachting is dat hier dit jaar grote stappen in kunnen worden gezet.

4.2.14 Aanpassing bomenverordening, meer vergunningaanvragen

Verwachting was dat de Bomenverordening al in 2019 zou worden aangepast. De raad heeft uitgesproken dat deze verordening op een later moment zal worden behandeld, maar dan in samenhang met een aantal andere regelingen die het groen in de openbare ruimte betreffen. Verwachting is, dat dit in 2020 gebeurt. Dit kan leiden tot uitbreiding van de vergunningplicht voor het kappen en (als gevolg daarvan) meer bezwaren die door de afdeling moeten worden afgehandeld.

5. Uitvoering 2020 in cijfers prognose in risicoanalyse.

Voor de verantwoording en prognose van de ureninzet in 2020 wordt verwezen naar de bijgevoegde risicoanalyse.

6. Samenwerking

6.1 Verbonden partijen

Voor de verbonden partijen (VRK en ODIJ) die taken uitvoeren binnen het VTH-werkveld geldt, dat hierover jaarlijks separaat aan de gemeenteraad wordt voorgelegd en gerapporteerd (begroting, jaarrekening). In deze paragraaf benoemen we dan ook alleen de algemene voortgang. Voor het overige verwijzen wij naar de stukken van de ODIJ en VRK zelf.

6.2 De Omgevingsdienst IJmond (ODIJ)

Taken:
De ODIJ geeft voor de gemeente Haarlem uitvoering aan de volgende takenpakketten:
- het basistakenpakket, exclusief de bodemtaken (enkel handhaving op verzoek);
- het bedrijfsgebonden milieutakenpakket, exclusief milieuadvisering en beleidsvoorbereiding en -uitvoering;
- toezicht bij enkele evenementen (op verzoek);
- signaaltoezicht brandveiligheid bij bedrijven.

Verantwoording 2019
De eerste en tweede bestuursrapportage (januari tot en met augustus 2019) van de ODIJ zijn inmiddels door het Dagelijks Bestuur vastgesteld. Zij zijn daarna doorgezonden naar de colleges van de deelnemende gemeenten. In Haarlem zijn deze stukken ter kennisneming aan de raad doorgezonden.

Jaarplan 2020
Het uitvoeringsprogramma voor 2020 is inmiddels in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 18 december 2019 vastgesteld. De inspectieresultaten van Haarlem in 2019 maken, dat hier in 2020 de nadruk ligt op bouw- en houtbedrijven, horeca en metaalbewerkings- en constructiebedrijven voor wat betreft de naleving van milieuregelgeving. Ondermijning zal in 2019 een prioritair thema zijn voor Haarlem bij het toezicht en de handhaving. Daarvoor zal de ODIJ nauw samenwerken met gemeenten in de regio.

Beleidskader 2019-2022
De ODIJ stelt dit jaar ook het nieuwe Beleidskader VTH milieu 2019-2022 en VTH strategie milieu 2019-2022 vast. De ODIJ gaat met deze plannen door in de lijn van de voorgaande jaren (2015-2018).

6.3 Veiligheidsregio Kennemerland, Brandweer

De VRK geeft voor de gemeente Haarlem advies over brandveiligheid bij bestemmingsplannen, omgevingsvergunningsaanvragen activiteit bouwen, milieutechnische zaken en aanvragen voor evenementen.

In het kader van toezicht op de brandveiligheid voert de VRK diverse soorten controles uit. Dit zijn voornamelijk de periodieke controles op de omgevingsvergunningen brandveilig gebruik en gebruiksmeldingen. Daarnaast voert de VRK controles uit op evenementen en andere tijdelijke inrichtingen.

Verantwoording 2019/2020
Met een tussenrapportage en een jaaroverzicht informeert de Sector Risicobeheersing van de VRK de gemeente Haarlem twee keer per jaar (resp. kort na de eerste helft van het jaar (september) en vervolgens zo spoedig mogelijk na de jaarwisseling (eind januari)) over de bereikte resultaten in het betreffende jaar. De gerapporteerde activiteiten verlopen volgens planning. Er zijn in 2019 geen opvallende zaken te melden.

Jaarplan 2020
Het activiteitenplan beschrijft op hoofdlijnen de werkzaamheden die de sector Risicobeheersing van de VRK voor de gemeente Haarlem gaat verrichten. In 2020 komt de VRK hiervoor met een gewijzigde format in 3 delen: een infographic, een beschrijving van ontwikkelingen en trends en planningscijfers op de belangrijkste producten.

6.4 Veiligheidsregio Kennemerland, GGD

De gemeente is verantwoordelijk voor het toezicht en de handhaving kinderopvang. Eventuele handhavingsacties, voortvloeiend uit de inspecties, worden door de gemeente uitgevoerd.

Taken GGD:
De feitelijke uitvoering van de inspecties ligt bij de Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst. Jaarlijks wordt hiervoor in samenspraak met de Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst een werkplan opgesteld.

Verantwoording 2019
Met het jaarverslag legt het college verantwoording af over het uitgevoerde toezicht en handhaving op de kwaliteit van de kinderopvang in het kader van de Wet Kinderopvang en kwaliteitseisen aan de Inspectie van het Onderwijs.

De verantwoording 2019 wordt in mei of juni 2020 vastgesteld door het college van B&W.

Jaarlijks wordt voor 1 juli aan het Rijk gerapporteerd over de inzet op het taakveld van de kinderopvang over het jaar daarvoor. Haarlem heeft in september 2019 het bericht ontvangen dat zij naar aanleiding van de rapportage over 2018 zijn A status behoudt.

Jaarplan 2020
Eind 2019 heeft de GGD een korte terugblik gegeven op 2019 en tegelijkertijd een voorstel voor de inspecties 2020 opgesteld. Aan de hand van dit voorstel heeft het college in januari 2020 de opdracht verstrekt voor het jaarplan 2020 voor de inspectie kinderopvang die de GGD voor de gemeente Haarlem uitgevoerd.

Dit is een uitgave van gemeente Haarlem,
6 januari 2020

Postbus 511
2003 PB Haarlem
Tel. 14 023

haarlem.nl